

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пош.
Конте почт. шлях. 143322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. пере-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 500 год.
Частіше 14-00
Варіант 20-00
Річно 48-00

ЗА ГРАНИЦЮ: В Англії 1 фунт.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Швейцарії 7-50 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 мол., Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.
Збіра адреси і зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИКІРНИКА
25 сот.

УСІ ПОБІДИЛИ!...

Більшість несподіваних виборів у Німеччині: Гінденбург 18 мільйонів та Гітлер 11 мільйонів голосів.

Знається, що в історії всенародніх виборів мало можна би знайти таких випадків, коли якийсь-будь їх учасник сам признав би свою поразку. Завжди найдеться якийсь таке „але“, завжди можна так інтерпретувати однієї цифри голосів, що найбільш очевидна програма покажеється раз „побідою“. Так і з недавніми президентськими виборами в Німеччині: за ці останні три дні, які діяли нас від того великого німецького всенароднього голосування, німецькі органи преси так перетрусли кожну рису кожної виборчої цифри, так її розглядали під партійними мікроскопами, що сторонній читач може цілком обитися з пантелику: читати ліберальний „Берднер Тагеблат“, чи націоналістичний „Люккаль Ажандер“, чи чи гітлерівський „Фелькшер Беобактер“, чи соціалістичний „Форвертс“ — не кажучи вже про комуністичну пресу, яка сюди не доходить, — скрізь та сама пугаюча побідою фанфари! Чого, не вибори...

Сухі цифри нашим читачам уже відомі. Коротко: кандидат л. зв. банюку Брінгга, від католицького центру до соц-дем. виключно, дотеперішній президент Гінденбург отримав (округло) 18 1/2 мільйонів голосів Гітлер 11 мільйонів, комуніст Тельман 6 мільйонів, націоналіст („нім.-пат.“ Гугенберга) 2 1/2 мільйони; п'ятий кандидат Вінтер, та розстріляний голоси забрала разом 120 тисяч голосів. Гінденбургів забракло всього 168.400 голосів, щоб перейти у перших виборів і тому відбувається ще другі, рішучі, вибори — 10. квітня. До них стануть лише три перші кандидати, а до справи: кандидатури Гітлера і Тельмана це вже лише так аван „Пальмандтатен“, для підрахування голосів, бо вибір Гінденбурга не підлягає найменшому сумніву.

Однак таке твердження безумовно не вичерпує справи. Зрештою кажує на це в обставинах, що ні Гітлер ані Тельман, себто два крайні німецькі табори не зрештучували з дальшої боротьби. І це не є пуста демонстрація. Бо хоча в цьому випадку, у недавніх чи квітневих президентських виборах, їх справа програна, та проте 11 мільйонів адекларованих прихильників Гітлера, які оперлися німцям імені старого маршала, та 6 мільйонів організованих комуністів — це армії, яких не можна переоцнювати й легковажити. І тут приходять починаючи припадки: Отже при парламентарних виборах у вересні 1930 р. партія Гітлера збрала несповна 6 1/2 мільйонів голосів, — іншими словами, за півтора року її зріст склався записав нових 5 мільйонів голосів!

Приблизно так само зростає в силу комуністи. Це пересування на крайній крилі діється частково злито „німецьких націоналіст“ Гугенберга та коміюкованих партій (головно соц-демократів), та частково через розагітування індеферентних мас. Тому навіть при своїй недавній програві — гітлерівці отримали таку найсильнішою політичною партією Німеччини, а їхнім найнебезпечнішим суперником є завжди комуністи, може навіть не силою голосів, лише тими самими засобами безоглядної агітації і пропаганди, до яких належать і засоби терору. Практично нова „робота сил“ виявиться 17. квітня, при виборах до пруського сейму, який нині є творчим соціалістичної демократії і коміюкованих мішанських партій. Коли вислід президентських виборів є повною перемогою Гітлера, який не вагається саяти відразу по найвищу гілку у державі, то вислід виборів до пруського сейму буде рішати про владу у найважливішій складовій частині держави.

Нас, чужинців, цікавлять у таких виборах особливості їх моменту, які є для нас „атракцією“, на яку так у Німеччині, ніхто не звертає в увазі, як на щось самоозрозуміле. Отже передовсім: величезна громадянська активність, дисциплінованість і організованість. Голосувало (пересічно) 87 відсот. громадян (35 мільйонів віддало свої голоси) і в деяких містах (напр. у Ляйпцігу) фреквентія голосуючих дійшла до 95 відсот. Про другий момент стадував уже єврейський посол Ст. Стронський із соймової трибуни: Гінденбургів, мон-

лив, бракувало лише 160.000 голосів, через які треба ставити ще раз на пош цілий державний апарат і повторювати цілу складну виборчу роботу, а проте і той дрібни голосів ніхто не зліста! І в Німеччині напевне навіть і не подумав та не думає ніхто про таку „можливість“. Врешті, третя питома риса високої культурної і політичної зрілості країни і нації: аракковий лад і порядок при виборах. При всій розпузаності партійної німецької гризні в останніх роках — сам день виборів, за виключенням виняткових випадків, — на-

В обороні рідної землі.

Промова сенатора Ю. Паванковського на пленумі сенату дня 10 березня 1932 в справі закону про військову колонізацію.
(Докінчення.)

Закон, який тепер обговорюємо — зовсім новий. Його мета рятувати з одного боку те, що вже зробили, а з другого це закон фундаційний, бо ті, що землю дістали за гроші, тепер мають дістати задувно. Мають дістати немаю і такі, що не мають кваліфікації, тому треба буде наново їх кваліфікувати; маю тут на думці родини по вбитих жовнірах, про яких попередній закон не казав нічого.

На підставі обчислень Найвищої Контрольної Палати та даних представлених у земельній і бюджетній комісії та на пленумі сейму 1923 р., виходить, що в 4000 заквафікованих жовнів поль. війська. Чи ж можна казати про ліквідацію військової колонізації?

ЗЕМЛЯ ЗАДУРНО.

Урядовий проект має нові пригоди; обставини для заквафікованих жовнів, що осіли на рідзі. У першій мірі це ті, що придбали землю за гроші силою закону з 15. липня 1920, і закону з 28. грудня 1925. Їх можна звільнити від решти ціни купна державної землі, а бачимо, що таких є 9.000. Далі арендарі державної землі мають дістати задувно арендовану землю і можливе, що їх звільнить від дову. Вже заквафікованих є 30.000 осіб, а фактично на підставі старого закону посадили вже 8.000.

Коли військова колонізація має за собою різні успіхи і 10 літ праці, то питаю, чому земельної культури не розвинули, дарма, що мали стільки різних підмод? Новий державний проект вводить теж одну новину в ст. 4. тому, що забезпечує даровий приділ землі на осадників організації осадників: на народні доми, молочарні, школи та коотели.

ХТО ДІСТАЄ ЗЕМЛЮ?

Хто думає господарськими і правничими категоріями, а не політичними, які закривають йому дійсність, мусить сказати, що де факто та де юре державний проект зовсім є новим законом про військовою колонізацію, бо військова колонізація тоно беручи охопила нижче 5.000 родин, а решту насадили іншим способом. Тепер має дістати землю задувно кожний колоніст і члени родини вбитих, які ніколи не були колоністами мають дістати її для суспільної мети. Так хотіть рятувати колонізацію, яка під господарським оглядом заломалась.

Точно беручи на військоове осадництво зужили при парцеляції 142.000 гект., отже виходило б, що тут здебільша створили самостійні господарства. Чому ж ці самостійні господарства валомались? Усе те, що передавали на пленумі сейму не є доказом високого рівня господарської культури колоністів.

Чи думаєте про свою будучність?

Якщо так, то складайте свої охидності

в Кооперативному Банку „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Цілому великому терені німецької держави минул зовсім спокійно, а майстерна техніка виборів надзвичайно зменшила всім громадянам виконання їх громадського обов'язку.

Ці „дрібниці“ для нас цікавіші, ніж найбільш сенсаційні цифри. І ці характеристичні моменти виборчого акту свідчать про те, що в неділю дійсно побідили всі німці!.

ПАРЦЕЛЯЦІЯ.

Військова колонізація це спеціальна парцеляція, основана на певній спеціальності. Ця парцеляція збрала з місцевих запасів землі 142.362 гект. і створила яких 8.000 військових селитб. При гаду, що дійсна парцеляція в усіх державах за 12 літ створила 38.000 господарств, забравши на це 86.000 гект. рілля.

Вирінає тепер питання, чи варто 142.506 гект. землі на східних окраїнах доводити до такого стану, що нині знов треба рятувати ціле військоове осадництво перед компромітацією і далі робити асигнації та доплати.

Маю великі сумніви, чи серед нинішньої господарської нужди великі фінансові затрати влязуть з уведенням наміреним законом, які оціню на 8 міль. дол. в нині виправдані. Це-ж гроші, що в порівнянні з доходом із оборотного фонду земельної реформи рівні майже зворотним його доходам.

ЧОМУ ВИСТУПАЄМО ПРОТИ НЕЇ.

Слід згадати ще одне. Докорять нам, що ми виступаємо проти військової колонізації на т. зв. „жресах“ як проти засобу колонізації. Це не зовсім вірно. Навіть великим шматом землі не можна змінити етнічного обличчя нашої землі. Може українське населення не боїться цього найбільше.

Ми виступаємо проти колонізації головню тому, що вважаємо її засобом напівперізації місцевого населення. Парцеляція доведе нас до різних таких господарських ситуацій і не дозволить нам розвинути духової культури нашої простолуді так, якби ми цього бажали.

Не можна в добі національних прав погодитись із поглядом, який ми чули із цієї трибуни, що хто зобов'язаний, той має до неї право. Прав народу до землі я не раз би виласувати. Хто зобов'язаний іншого народу має право до громадян, які на цій землі живуть, але до землі народу не має права.

Не можна теж погодитись із тим, що національний момент вилімінували із закону. Коли закон каже про надавання землі жовнірам польського війська, то тут їм справа тільки про особу польського національного громадянина. Вражає наші національні почування тільки те, що цей закон надаючи їм землю робить це на наші українські етнографічні території.

Гадаю, що в XX-ім віці не слід бавитись у осадницьке військо Сулай, не слід творити військової колонізації. Ми вросли в цю нашу рідну землю і цієї землі не покинемо.

Замах на литовський консулят.

БЕРЛІН, 17. III. ПАТ. На будинок литовського консуляту в Берліні виконали вчора замах. Трьох молодих людей обиднали кілька консуляту камінням. Поліція арештувала одного з них, що досі не подав свого назвища. Безсмерт-

но перед тим кілька редакцій берлінських щоденників дістали телефонічне повідомлення, що члени революційної націоналістичної партії, т. зв. групи Штрасера виконають замах на литовський генеральний консулят.

Розклад польського пролетаріату.

Кілька уваг з приводу повної невдачі генерального страйку.

Як протест проти задуманих реформ соціального законодавства, зверненого проти інтересів працюючих, ГПС проголосила на день 16. п. м. генеральний страйк. Правда, відпала головна безпосередня причина страйку, якою було включення до президентських повноважень права декретувати всякі зміни соціального законодавства. Ці справи з отих повноважень виключено, але видно ГПС рішила не відкликати страйкового гасла з престоїжових моментів, рахуючи при цьому на страйкові настрої у важкому промислі (гірництво, гутництво) та на загострення опозиційної атмосфери у цілій державі. Рахунок був правильний, але вислід — скандальний. Що й казати: такого провалу генерального страйку, який стався в останню середу, не сподівалися певне найгірші песимісти зпоміж ГПС та всіх людей, які прив'язують поважне значіння до організованого професійного руху, і про такий провал не мріяли певне найбільші оптимісти з ББ.

Докладних звідомлень з цілої Польщі немає ще у цьому моменті, але загальний образ учорашнього дня достаточо характеризують такі дані: у цілій державі нормально функціонувала залізнична комунікація, навіть залізничні майстерні майже скрізь були у повному русі; зовсім правильно працювала пошта і телеграф, — іншими словами: зовсім остеронь від страйку остав нерва державного організму, по якому генеральний страйк без завіси в першу чергу. Параліжуючи комунікацію — генеральний страйк відбивається найширшим відгуком, серед найширших верств населення і щойно тоді є могутньою демонстрацією. Як бачимо, в даному випадку, цієї демонстрації зовсім не було.

Мало того: всяка акція, обрехована на цілий державний терен, мусить передусім охопити столицю держави: щойно тоді вона має політичний зміст. Тимчасом у середу, як читаємо з телеграм і телефонатів, Варшава зовсім

так якби не знала про страйк! Вранці, як щодня, вийшли на місто трамваї й автобуси, появились усі газети (як на глум „страйкував“ лише „Роботник“), працювали всі державні, комунальні і приватні установи по фабриках, не ставився до праці лише мінімальний відсоток робітників. Коли навіть тут і там солідарно і дисципліновано відгукнулася на страйковий поклик деякі провінційальні професійні робітничі організації (напр. друкарські складачі у Львові), то вони остали самітні і покинуті деде сильнішими столичними організаціями!

Це надзвичайно характеристичний симптом: Він свідчить про розклад усього організованого робітничого руху в Польщі, про збайдужілість працюючих мас не лише до суто-політичних справ, але й тих, які безпосередньо, матеріально їх торкаються. На цю апатію й інерцію склалися два чинники: 1) плинна шостилітня політична робота „санай“, яка підірвала авторитет усіх польських політичних партій, що кермували польським робітничим рухом (ГПС, НРП, ХД) та довела до розколів у професійних організаціях і 2) такі матеріальні злидні, що серед них спараліжована вже охота до якої-небудь боротьби, до якоїнебудь самооборони.

Володіючий політичний табор буде напевне радіти провалом генерального страйку, доказуючи, що не існує у Польщі площина соціально-економічної боротьби як площина політичних зударів. Однак, нам здається, нічого тут і „санай“ радуватися: бо нічого не може бути гіршого для держави і громадянства, як стан психічного задеревіння і знеохоти взагалі до яких небудь — добрих чи злих — поривів. У середу виставив собі препогане свідцтво не тільки польський працюючий світ, але взагалі ціла польська громадська думка. Шож торкається польського робітничого пролетаріату — то він дав у середу доказ повного свого розкладу.

Штальгельм резигнує з виборів.

БЕРЛІН, 17. III. ПАТ. Прес. бюро Штальгельму у комунікаті признає, що Гінденбург у виборах побідив у практичному змісті. Щого не змінити друге голосування, яке не матиме політ. значіння. Штальгельм годиться зрештеші тій формальності.

3 життя наших установ.

Організація українських приватних службовиків.

В неділю, 18. п. м., відбулися у Львові, в залі „Української Бесіди“, XIV. Загальні Збори Союзу Українських Приватних Службовиків „СУПРУГА“. Союз видає свій власний орган „Службовець“, зате в українській загальній пресі присвячується організації наших приватних службовиків дуже мало місця. Тому хоч раз у рік, з нагоди річних Загальних Зборів тої організації, варто присвятити їй трохи уваги.

Сьогодні маємо вже тисячі наших умовних працівників — українських приватних службовиків, які найшли свій хліб у службі народові. Захоплені своєю працею, або частіше лише задоволені своїм куском хліба, наші приватні службовики замикалися по своїх установах і в найважчому випадку теорили свої тісні гуртки зацікавлення своєю установою. Службовики інших установ їх мало обходили, а в своїх установах вони часто перетворювалися в робочу силу, волею залежну від таких-же службовців на вищих щаблях служби.

З другого боку службовики отримали своє значіння у свого ділового хлібодавця — українського громадянства, якого представники по установах знали службовиків лише з цифр їхньої заробітної платні: — чи ту платню видає держава установи, чи ні. Витворився стан, який дуже влучно характеризують приблизно такі слова члена надзірної ради до директора одної установи: Службовики — це так як раші наймити: — як вони незадоволені, то повитаняйте їх і наберіть собі інших. Очевидно, що такий стан не врожив нічого доброго службовикам, але різноманітний був він дуже шкідливий і для самих установ. Наш нарід опирався в таких умовах, що не може собі дозволити на службовиків, які відсидавали лише свої години служби в установах — хочби навіть на інтенсивній праці. До наших службовиків ми мусимо ставити більші вимоги, але тих вимог не можна та в недоцільно ставити до „наймитів“.

Повні життя пливало менше-більше нормальним руслом і ці установи ці службовики не знали, що таке „криза“, то їй трудно було зрушити службовиків до того, щоби вони вглибилися у своє становище, ба навіть, щоби подумали про свій власний інтерес у солідарності всіх службовиків. Щойно в міру того, як гіршали умови праці службовиків, як редукція працюючих сил і платень ударила по одних і нависла над другими, службовики починають спам'ятовуватися та шукати захисту у своїй професійній організації.

Правда — СУПРУГА ще в сьогодні об'єднує не багато наших службовиків. Всеж таки в числі 738 членів у дні 31. XII. 1931. р. є вже досить поважне, а 109 нових членів за минулий рік наважує на досить сильний зріст зацікавлення організації і її сили. Тим більше, що СУПРУГА ще не має тої сили, щоби міг поважно заважати на долі українського службовництва та не може дати своїм членам того максимум користей, які можуть мати члени від своєї сильної професійної організації. Коротко кажучи, СУПРУГА сьогодні ще не має належного зрозуміння ні серед загальноукраїнського громадянства, ні навіть серед українського службовництва. Відрадне в тому, що це зрозуміння постійно зростає для добра і службовництва і всього громадянства.

Тепер кілька слів про останні Загальні Збори СУПРУГА. На Збори прибуло 122-ох делегатів між ними делегати з Яворова, Перемишля, Стрия і Луцька, які заступали 88 членів з краю; разом було заступлених на зборах 292 члени організації. Головував д-р Стахів, секретарював (ж. Прокіпів) реферат про концентрацію службовиків емеритальних фондів і допомогу безробітним членам творення вартості праці виголосив Іван Ревковський. Видно було зацікавлення і турботу справами організації і товаришів праці. На жаль, організація побороти і назовні і навіть внутрі організації. Якразний доказ цього дали на зборах службовики „Народньої Торговлі“.

Службовики „Н. Т.“ творили на Зборах сильну опозицію. Не будемо тут описувати цілого вступу тої опозиції. Надіємось, що Голова Уряду СУПРУГА подбає про те, щоби подолати цілу справу на добро організації і залозовити службовиків „Н. Т.“ Всеж таки не можна тут погодити, що справді трудно було збагнути і причини і гостроту тої опозиції. Бо такою причиною

Останні жнива в числах.

На основі офіційного звідомлення в р. 1931 обсягну у нас поодинокими родами збіжжя таку площу (в тисячах гектарів):

	пшениця	жито	ячмінь	овес
Львівщина	206,1	330,6	106,2	246,7
Станіславщина	90,0	108,5	33,5	80,4
Тернопільщина	223,1	184,9	143,9	105,3
Волинь	228,9	398,2	131,8	189,5
Полісся	20,3	298,4	39,1	79,8
разом:	768,4	1.320,6	454,5	701,7

Загально зібрано в тисячах сотнарів:

	пшениця	жито	ячмінь	овес
Львівщина	2.010,3	2.842,3	957,7	1.961,7
Станіславщина	990,3	988,8	352,8	809,5
Тернопільщина	2.426,5	1.430,3	1.490,3	1.007,8
Волинь	2.538,6	3.039,0	1.496,2	1.349,2
Полісся	193,5	2.105,6	315,6	639,8
разом:	8.159,0	10.406,0	4.612,6	5.768,0

Наші землі (крім невичисленої тут Холмищини) партиципують в усіх засіяній площі в цілій Польщі і в цілому збір таким відсотком:

	Прог. всієї обсягну одних родом площі	Прог. всього збору одного збіжжя
пшениця	42%	36%
жито	22%	18%
ячмінь	35%	31%
овес	32%	24%

Разом усіх родів збіжжя обсягну наші землі у відношенні до цілої Польщі 29,4% площі і дали збір у відношенні до цілого збору у висоті 24,6%. Тому вислід у загальному зборі менше корисний для нас, ніж простір обсягну площі, бо збір з однієї площі є у нас нижчий, ніж пересіч цілої Польщі, як про це свідчать отсі числа:

	Збір в сотнарах з гектара:			
	пшениця	жито	ячмінь	овес
Львівщина	9,8	8,6	9,0	8,0
Станіславівщина	11,0	9,1	10,5	10,1
Тернопільщина	10,9	7,7	10,4	9,6
Волинь	11,1	7,6	11,4	7,1
Полісся	9,5	7,1	8,1	8,0
Пересіч цілої Польщі	12,5	9,9	11,6	10,6

Коли би наші землі дали бодай такий збір з однієї площі, як він є в цілій Польщі (а він розмірно дуже низкий), то булаб надлишка збіжжя у нас на 17.980 вагонів зерна, або окола

26.835.000 зол., коли рахувати тільки по 15.— зол. за сотнар збіжжя. З цього видно, які великі втрати несуть наші хлібороби через те, що не використовують належню збору з однієї площі. Інша справа, що багато причин, чому це не діється, лежить поза нами, але немало й у нас самих занедбання, головню брак хліборобського знання й хліборобської освіти.

Замітне те, що наші землі дають більше 1/3 частини всього збору пшениці в Польщі і близько 1/3 частини збору ячменю.

Щодо бараболі, то у нас їх засаджено (в тисячах гектарів) і зібрано (в тисячах сотнарів) та досягну з гектара (в сотнарах):

	площа	збір	збір з гект.
Львівщина	211,0	20.956	99
Станіславщина	101,1	11.480	114
Тернопільщина	127,6	15.111	118
Волинь	156,3	14.876	95
Полісся	143,0	11.952	84
Пересіч цілої Польщі	—	—	114
разом	739,0	74.375	—

В пересічі зібрано на наших землях по 100,6 сотнара бараболі з гектара. Наш збір бараболі виносить 24% всього збору в Польщі, а площа наших земель ужита під управу бараболі виносить 26% всієї площі, зайнятої під бараболі в цілій Польщі. Наше недотягнення у відношенні до всієї продукції Польщі виносить тут 14.870 вагонів бараболі, або (по 3.— зол. сотнар) коло 4.461.000 зол. втрати через невідповідне використання площі.

Вправді ці обчислення наших втрат через недотягнення навіть пересічної збору, який досягає Польща, є загально теоретичні, та проте вони звертають увагу на те, що саме в часі господарської кризи треба так господарювати, щоби без вкаду гроша, а передусім через зміну способів господарювання, дійти до кращих зборів.

Це завдання стоїть саме перед організаціями нашого села, які повинні прислухуватися до закликів і праці наших кооперативних установ та „Сільського Господаря“, які стараються, одні через збут і звижку цін на хліборобські продукти, а останній через навчання поступового господарювання облекчити ці мимовільні втрати нашого села. **Іж. Е. Храпливий.**

Перед німецькою мораторією.

ПАРИЖ, 17. III. ПАТ. Французька преса повідомляє з Берліна: В тутешніх політико-фінансових колах панує велике занепокоєння з причини постійного спадку активності німець-

кого торговельного бізнесу. Заноситься на те, що німецький уряд буде приневолений оголосити генеральну мораторію всіх закордонних долів Німеччини.

не можна вважати домашня влітні організації службовців. Н. Т. — повинні владати, які вони владують до СУПРГА. Не виключено, що ціла описові була дією однієї людини і милого розуміння значення професійної організації у службовців. Н. Т. — Інше владу у їхніх промовах загрозливо виходу в СУПРГА. бо — повторюємо — помаленьку починає для цього.

На минутий рік відано провід організації копій Раді на чолі з о-ром Карлом Кобером. Нова Рада на першому ступіні засідання для 13. п. м. ухвалила наступним чином: о-р Матей Стасів і-м, о-р Ярослав Олександрович 2-м, о-р Гриць Галюк секретар, і-м, Роман Вітович старший; заступниками членами Головної Ради обрані: Ілько Лисенко, о-р Михайло Матейко, і-м, Осип Банделер, Максим Брандський, Василь Васильович, Юлія Галдренчик, Олександр Черник; заступники: о-р Дмитро Брячка, Гера-сим Пилипчук, і-м, Роман Раковський, Семел Хлопачевський, і-м, Іван Лучинський, Петро Петрик. До Провісної Комісії обрані: Володимир Дутинський, Іван Гривало, Захар Рудик, і-м, Андрій Сербін, Вєстасій Мурин.

При цій нагоді хотілося пригадати всім українським приватним службовцям, які ще не надали до СУПРГА, що в їхньому власному інтересі і для добра справи, які вони служать, вважати до своєї професійної організації, які будуть грати дуже поважну роль у житті українського народу.

Гр. Гл.

ШАРЛЬ ЖІД.

(CHARLES GIDE).

Помер найбільший сучасний економіст і теоретик — кооператор. Шарль Жід. Помер той, що в політичній економії ставив обґрунтовану систему господарського соціалізму, а кооперативі ставив дати теоретично-економічні основи, творючі з неї окрему галузь науки.

„Соціалізм це не тільки звук гарного слова, чи абстрактний ідеал, як гасло свободи, рівності і братерства. Вона є фактом і фактом, який без сумніву potwierdila природні науки та історія. Це найважливіше відкриття наших часів. Факт соціалізму і взаємної залежності людей від себе з кожним днем стає все більш очевидним: є він може ідентичний зі самим поступком“ (L'École nouvelle, 1890). Отже основа, на якій М. Жід опер свої економічні праці і практичну роботу свого життя. Ці основи він проповідував словом і пером, якого був невтомним приятелем. Його життя — це життя праці і змагання, змагання до ідеалів і спроби їх реалізації.

Народився в р. 1847 у багатій родині та похивав студії на правничому факультеті. Був прихильником найбільшого стосовання теоретичної науки до практичного життя і не любив сухого теоретизування. Найбільший його твір „Основи політичної економії“ (1883), який похивав досі у 26 французьких виданнях і безлічі на інших мовах, написав, як сам казав, тому, що немалих сухих підручників, при яких можна було зазирати, а мало навчати.

Наукову кар'єру робив швидко, бо вже в р. 1874 став професором в Бордо, а від 1880 в Монпельє, у своїх родинних сторонах. Хоча ряз-враз пропонували йому перенестися до Парижа, він не хотів, бо в Монпельє, бо не може опастися з тим життям, з яким зв'язаний як громадянин. Головною його журбою, поза професурою, була кооперативна. В недалекому місті Нім оселилися французькі кооператори товариство кооперативів. В ньому знаходив Жід середина своєї праці і стає скоро живчиком теоретичної роботи цього гурту людей, який під його проводом діяв до почесного місця у розв'язку кооперативної думки під назвою „L'Économie sociale 1905, Histoire de doctrines économiques 1909 і ін.). Всюди не забуває за свої „соціалістичні підстави“ і їх далі теоретично розроблює. Крім того освоює разом з проф. Рістоном журналом „Revue d'Économie Politique“ (1887), якого редактором був майже до останньої миті. Вже після його публікує ще низку творів, головним з кооперативів, а яких треба згадати „Le programme coopératiste“ (1930). Замітне, що всі його твори виходили щонайменше у двох виданнях, що говорить про їх важливість і популярність.

Поза науковою працею був практичним кооператором. В р. 1883 бачимо його між основними місцевими кооперативами в Нім, а вже в р. 1885, є головою першого конгресу французької споживчої кооперативної та там прокладає спільну програму для французької кооперативної, яка тоді об'єдналася в союз, а якої основою є: повна партійна нейтральність і аполітичність. Згідно з поглядами Жіда кожна країна соціальною революцією можна заступити працею над зминою теперішнього господарського ладу на лад соціалізму, якого практичним висловом є саме кооператив. Це його становище викликало спротив у тодішніх соціалістичних політиків, які довели навіть до того, що конгрес соціалістичної партії у Парижі 1900 року висловився за повний підпорядкування споживчої кооперативної партійній владі. Раніше, бо вже в р. 1895, відкололися від союзу, створеного Жідом, соціалістичні кооперативи і утворили окремі, партійний союз. Тепер пішла вся праця Жіда над об'єднанням французької споживчої кооперативної, що й удалося йому зробити щойно в р. 1912. Від того часу належав все до керівних органів французької споживчої кооперативної та брав участь у працях Міжнародного Кооперативного Союзу, якого був гордим прихильником.

Не забував теж, що він громадянин і відгукався на всі політичні, суспільні, а навіть церковно-релігійні питання дня, писав і викладав, полемізував і доказував, жив повним життям, не оглядаючись на своїх 85 літ. Коли приходилося слухати його палких промов, диспут і реплік, які так і впливали молодого, горючого духа в його слухачів, коли було пригнітати цій рухливій постаті з живими, лагідними очима, то замишалося одне враження: що справа, яку він заступає, це його найглибше переконання, а його віра в здійснення його ідеалів мусить стати вірою тих, що його слухали.

Тому-то і його наука прийнялася скоро, не тільки серед економістів, але й серед широких народних мас, бо її практичною сторінкою живе діло — кооператив. І-м, Е. Храпливий.

Голод на Радянській Білорусі.

З прикордонної смуги приходять вісті, що у південній області Радянської Білорусі населення не має ані засобів покриття щоденної потреби. Кооперативи мають порожні склади, бо від тижня здержані довіз харчів. 8. березня ц. р. на шляху Хмільовіч — Убоге юрба селян здержала воєн з вантажем печива, розворбляла охорону й в одну хвилину все розграбала. Брак хліба

памітаний найбільше близько кордону. 9. березня ц. р. у Глубочанах кількадесят селянських родин узяли приступом склади, при лінійній кордонній сторожі. Сотні пішки, викликані на допомогу, розігнали крбу стріляючи. При тому збили і мужчину та 3 жінки. Областна влада південній області округи домагається, шантажів харчевих продуктів із Мінська та Москви.

Новий торговельний договір Італії зі СРСР.

„Журналь де Женев“ з 11. березня ц. р. приносить вістку про те, що між Італією і Радянським Союзом має прийти до нового торговельного договору. Його мають підписати вже в найближчих днях. У зв'язку з тим у Римі перебувають

під деякого часу члени особливих радянської торговельної комісії, між якими є і відомий Швайцер, член радянської торговельної делегації у Німеччині.

Гітлерівці підготовляли державний переворот.

БЕРЛІН, 17. березня ПАТ. Велике враження в політичних кругах викликало офіційне оповіщення про підготовку гітлерівців до державного перевороту на день 13. березня ц. р. Ревілі в газетних гітлерівських відділах у Берліні й інших містах витиснули документи та приклади, що їх мали виконати таким чином: 13. березня ц. р. у день мобілізації пробоїв гітлерівські відділи мали заволодіти всіма поліційними станціями, складами харчів і державними будівлями. З усіх сторін мали гітлерівці помашувати на

Берлін, для опанування міста був впроваднений до підготовки. Гітлерівці мали заволодіти телефоном, телеграфом, підземною залізницею та трамваєм. Назначили теж догляд над інформаційною службою. Гаслом бою на Берлін мали бути амплі телеграмми з головної гітлерівської команди в Мюнхені. Чимало матеріалів знайшли до часу ревілі в Шлі, де довгий час перебували гітлерівські відділи та зброя. Знайшли чимало складів зброї.

По ювілейнім концерті „Львівського Бояна“.

УЧАСТЬ ПРОВІНЦІОНАЛЬНИХ БОЯНІВ.

З квітня „Львівського Бояна“ просить нас зазначити, що у спільних продукціях хорів на концерті взяли участь (крім львівських співочих гуртів: „Сурми“ і „Хору богословів“) також деякі з позарішніх співочих товариств, головним з поважливим чином — Станіславський (20 осіб) та Бориславський (12) Бояни, відтак по кількох членів Тернопільського, Перемишляного і Дрогобицького Бояна, а також золочівського хору Т-во ім. Лисенка. Із позарішніх членів хорів називалися як солісти на концерті: баритон Т. Дуб (директор „Бориславського Бояна“) і тенор д-р Палаєв Дрогобицький. На концерті виступили також і деякі інші — номінація дальній провінційний Боян — „Стрийський Боян“, а що дивніше: львівський „Бандурист“, що від свого оснування був пов'язаний в найтіснішому зв'язку з „Львівським Бояном“. На діло — „Бандурист“ не прислав на свято навіть короткого привітання.

Зміна адреси і зод. Можна прислати поштовою марками.

ПРИВІТИ.

З привіт 40-ліття „Львівського Бояна“ прислали Товариству привітання: ексцел. митр. Шенгелійський, Мелетій Мелітський і Отоколюм, д-р Леонович Олександр і Горюха (одна з основних), Т-во „Прогрес“, „Рідна Школа“, Наукове Т-во ім. Шевченка, Національний Музей, Визвольний Український Учильський, Редація „Діла“, Т-во „Учительська Громада“ у Львові, Українське Протестантське Т-во „Відродження“, Музичне Т-во ім. Лисенка у Львові, учительський збір Вишнього Муз. Інституту ім. Лисенка у Львові, філія Музичного Т-ва ім. Лисенка в Стрию і Перемишлі, Станіславський Боян, Рогатинський Боян, Долинський Боян, Перемишляний Боян, Стрийський Боян, Тернопільський Боян, Дрогобицький Боян, Бориславський Боян, Березанський Боян, Музичне Т-во „Боян“ у Бродях, Українське Т-во в Шльоні, і-м, Осип Гуденко і Бран, о. д-р Лев Гаврик, о. д-р Омелян Стахон, д-р, Василь Баранський, з-о Нестор Пилипівський і ін.

Міліони дітей
завдячують
Емульті Шкотта
своє здоров'я!

Емульті Шкотта кривить тіло та робить його міцним проти таких заразних недуг, як грипа, коклюшу і т. п. У складі Емульті Шкотта є такі кошти для розвою організму субстанції, які тонік, калію, фосфор і всі вітаміни. Емульті Шкотта приймає в сміку і легко страває. Однак її приймають не лише для Емульті Шкотта і тому остерігайтесь підробок. Можна дістати у всіх аптеках і дрогеріях вік дох. 250

КИТАЙСЬКІ ВТРАТИ ПІД ШАНГАЕМ.

ПАРИЖ, 17. Ш. ПАТ. Бюро соціалістичних справ міста Шангаю одержало комунікат китайського уряду в справі воєнних і цивільних страт, які потерпіли Китай відчас боїв під Шангаєм. На основі цього документа втрати в околицях Чаней, Кінь-Ван і Ву-сун досягли 6.080 ні живих осіб убитих, померло 2.000 ранених і до 10.000 родичів, що пропали без вісти. Крім того 160.000 родичів англіан із їхніх домівок в часі японської окупації або відвороту китайських військ. Матеріальні втрати обчислюють на 8 мільйонів франків.

КОМІСІЯ СОЮЗУ НАРОДІВ У ШАНГАЮ.

ПАРИЖ, 17. Ш. ПАТ. Комісія, яка прибула від Союзу Народів до Шангаю під проводом Лайтона, на основі тутешніх інформацій користується великим признанням. Всі домагаються від неї ліквідації конфлікту, корисної для Китаю.

СПРАВА МЕМЕЛЯ.

ЖЕНЕВА, 17. III. ПАТ. Розмови, що ведуться від довгого часу між правниками Франції, Англії й Італії з одної сторони та Литви з другої, не дали ніяких успіхів. Пропозиції в справі арбітражу розбились об литовський спротив. Сигнатарі вислали до литовського уряду ноту, в якій грозять переданням справи гаському трибуналові, оскільки литовський уряд не встановить у Мемелі директоріату, що користується довірою союму.

БЕРЛІН, 17. III. ПАТ. Повіdomляють з Лондону, що німецький амбасадор дістав доручення з Берліну звернути британському уряду увагу на поважну ситуацію, яка повстала в Мемелі. Вже з початком цього тижня представник німецької амбасадри звернувся в тій справі до уряду закордонних справ В. Британії.

В СПРАВІ МОРАЛЬНОГО РОЗЗБРОЄННЯ.

ЖЕНЕВА, 17. III. ПАТ. Комітет морального роззброєння відбув засідання, на якому рішив покликати підкомітет, що встановить порядок, в якому будуть студіювані поодинокі справи морального роззброєння. Румунському делегатові Пелая доручили видалити меморіал в справі приноровлення державних законодавств із теоретичного міжнародного права.

Дрібні вістки.

Банк землевласників у Данцігу припинив виплати і має оголосити мораторію.

З приводу 10-ліття фашистського правління в Італії буде влаштована велика політична вистава.

Болгарський уряд задумує з причини фінансової кризи припинити виплати у зв'язку із закордонними зобов'язаннями.

ОСТАННІ ВІСТІ

ПЕРЕД ЗАМКНЕННЯМ СОЙМУ ТА СЕНАТУ.

Праці союму та сенату доходять до кінця. Вчорашнє засідання сенату було мабуть останнє сьогодні 18. березня відбудеться останнє засідання союму. На цьому засіданні ухвалить остаточну редакцію бюджетового прелімінара на 1932-3.

Є чутки, що сойм склинуть знову на надзвичайну сесію в половині травня.

ЯК ДЕРЖАВА МАЄ ПОМАГАТИ ІНВАЛІДАМ.

На засіданні сенату розглядали проект закону інвалідської новелі. Референт сен. Клеменсевич (ББ) пропонує в імені комісії прийняти закон без змін і такої резолюції: Сенат зиває уряд продовжувати програмову поагоду справі воєнних інвалідів у Польщі: 1) надаванням воєнним інвалідам землі за посередництвом скріпленої капіталацій ренти і призначення кредиту для загосподарювання; 2) надаванням концесій на продажу монопольних виробів та підкріплення кредитом концесіонарів-інвалідів, щоб створили самостійні парстати праці; 3) давання праці воєнним інвалідам. Дальша резолюція зиває уряд, щоб в міру поправки господарської конюнктури держави при найближчій можливості підвищити інвалідські ренти. Закон резолюції прийняли.

СТРАЙК У ДОМБРОВСЬКИМ БАСЕЙНІ ПРИПИНЕНИЙ.

СОСНОВЕЦЬ, 17. III. ПАТ. Вчора на конференції делегатів Ц. З. Г. у Сосновці постановили гірничий страйк у Домбровському Басейні припинити наслідком відокремлення акції гірників — як подають мотиви постанови Ц. З. Г.

ПОЛЬСЬКА НОТА В МОСКВІ.

ВАРШАВА, 17. III. ПАТ. Польський посол у Москві Патеку у ноті до заступника нар. комітара закордонних справ Крестинського зажадав, щоб подав усі дані у зв'язку із поданням 9. березня комунікатом у справі замаху на радника німецької амбасадри Твардовського. Це тому, що польський уряд зі свого боку хоче вести слідство в справі есентуальної участі польських горюжан у заганному замасі. Крестинський має дати відповідь на повишу ноту пос. Патека.

ЗА ШПІОНАЖУ.

ЧОРТКІВ, 17. III. ПАТ. 16. і 17. березня окружний суд як нагляд розглядав справу Ів. і Мик. Белзського з Городиці, пов. Борщів, обвинувачених у проступку шпіонаж в користь сусідньої держави. Ів. Белзського засудили на 12 літ тюрми. Мик. Белзського на 14 літ тюрми.

РОЗСТРІЛЯЛИ 200 ВОЯКІВ.

ХАРБІН, 17. III. Згідно з яп. джерелами розстріляли 200 китайських вояків, що збунтувалися проти нового манджурського уряду та напали на яп. залогу в Нінгу.

ТВАРДОВСКИЙ ПОСЛОМ У КОВНІ?

РИГА, 17. III. З Ковни повідомляють, що в тамошніх політичних колах говорять про недалеке відкриття німецького посла в Ковні Мора.

Як його наслідника подають дотеперішнього радника німецької амбасадри в Москві Твардовського, на якого недавно комуніст Штерн виконав замах.

ЛІНДБЕРГОВА ДИТИНА ПРОПАЛА?

ЛОНДОН, 18. III. ПАТ. Учора минув 15-ий день від хвилни схоплення Ліндберговою хлопчика. Згідно з вістками з Америки починає зникати надія, щоб дитину вдалося віднайти. У зв'язку з тим серед багатих американців повстав переполох. Вони побоюються, що схоплення Ліндбергової дитини найде наслідувачів.

ГРЕТА ГАРБО ВТРАТИЛА МАЙНО.

У Вайзенштайні (Естонія) повісився Маркус, директор фабрики сірників, що належить до Кройгерового концерну. У Стокгольмі скінчив самогубством промисловець Льюренсен, який все своє майно уложував був у Кройгерових вартісних паперах. У стокгольмському парку втрутився якийсь бухгалтер наслідком страт у зв'язку зі знижкою курсу акцій Кройгерового концерну. Нюйорські часописи повідомляють, будучи Грета Гарбо втратила все майно наслідком фінансової катастрофи Кройгерового концерну.

З руханки.

СОКІЛЬСЬКИЙ РУХАНКОВИЙ ВЕЧІР.

Руханковий Вечір „Сокола-Батька“, що відбувся у вівторок 15. ц. м. в салі Ремісничої Палати, стягнув небагато публіки. А шкода. Бо програма його була уложена дбайливо й зі смаком, тягнулася не довго, а виконання поодиноких точок не лишало нічого до бажання.

На першу частину програми зложилися: 1) перегляд аправляючих, до якого виступили І. і II. чета, членці й учасники — разом понад 50 душ, 2) вправи вільноруч, що їх виконала І. чета членів, 3) забави і гри молодих учасників і 4) вежі-образи на коні у виконанні членців. Усі ті точки пройшли гладко і справно під звуки величкої сокільської оркестри. З заповіджених точок відпадо вступне слово.

У другій частині пописувалася II. чета членів вправами на високому коні. Вправи ці (4+1 вільна) доволі трудні, всі видержані в стилі, як і вправи на поручах, що їх виконала І. чета членів. Гарну цілість творили вправи сертами укладу Д. Сіаківної у виконанні членців. Закінчився вечір незвичайно ефектними вільними режисами старших учасників (14), що їх публіка оплескувала дуже гарно.

Такі руханкові пописи повинні наші руханково-спортові товариства влаштувати по змозі частіше, бо вони дають не тільки перегляд праці і її успіхів чи недомогань у дотичних товариствах, але й заохочують інших до праці та зеднують ім нових членів-руханків.

І. Н.

Спортові висліди.

ГАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА ЄВРОПИ.

У дальшій частині гаківкових мистецтв Європи, що йдуть у Берліні, відбулися такі стрічі: Австрія—Швейцарія 2:2 (1:0, 1:1, 0:1). Чехословаччина—Латвія 7:0 (3:0, 2:0, 2:0). Швеція—Румунія 4:0 (2:0, 1:0, 1:0).

НОВИНКИ

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, вул. Хорушина 5. (біля кіна „Аполло“) поручає по найнижчих цінах, ковдри, матеріи і постіль. Перероблює ковдри по 6 зол., матеріи по 8 зол. 786 72—100

— Овочеві щепи замовляти: А. Терпилак — садівничо-огородниче заведення в Залукві, почта Галич. Ціна від 0.50—2.50 зол. за 1 штуку. Жалуйте ціниці. 10—21

— Вже надійшли журнали мод і футер на рік 1932/33, які можна оглянути та з найближчою весною дати змодернізувати футра по ціні нижчій на 50%, ніж у сезони — в робітні футер Юліана Глушевського, Львів, Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46. 1550 1—2

— Українська пресова служба в Берліні, що досі видавала бюлетені й огляди української преси в німецькій мові, приступила від березня до постійного видавання українських повідомлень для української преси. Можна сподіватися, що наша преса почитає радо цей новий крок нашого пресового бюро в Німеччині й використовує відповідно новий матеріал для інформації нашого загалу про те, що діється за кордоном.

— „Радянська Україна“ — під таким заголовком приніс берлінський щоденник „Берлінер Берсенайтунг“ з 4. березня ц. р. обширну кореспонденцію з Харкова з вірною характеристикою сучасних обставин на Радянській Україні. Зокрема яскраво скарактеризований у статті теперішній протукраїнський курс більшовицької політики на Україні. При цьому кореспондент звертає увагу на велике значіння української справи та її важку долю в будучині Східної Європи.

— Викалд про Зелений Клин. Перед кількома днями відбувся заходо „Української Громади“ в Берліні виклад д-ра Мінка про Манджурію та Зелений Клин. Прелегент походив із Далекého Сходу, покінчив там гімназію та приїхав до Німеччини щойно після більшовицького перевороту. Виклад мав характер великої безпосередності та викликав велике зацікавлення та довшу дискусію. З огляду на те, що було дуже бажаним, щоб д-р Мінко свій виклад оглосив у пресі, яка дуже цікавиться подіями на Далекому Сході.

— Концерт Наді Біленької. В середу 6. квітня в 8.15 год. веч. відбудеться в салі Муз. Т-ва ім. Лисенка концерт піаністки Наді Біленької. Перед концертом музичний виклад д-ра Нестора Ніжанківського.

— Курс провідництва по Львові. В середу, 16. березня ц. р. почався цикл викладів із ділянки краєзнавства на області Львова приступним викладом інж. Сев. Пастерника, який обговорив найважливіші проблеми, зв'язані з історією Львова та його околиць. Черговий виклад д-ра Романа Зубика „Історія Львова“, I. частина, у п'ятницю 18. березня ц. р. в 6. год. вечором при вуз. Мохнацького 12.

— Наша кооперація і бекони. У вчорашній замітці п. з. „Польща, Англія і бекони“ подали ми хибно, що Союз Експортерів у Варшаві не дає контингенту нашої кооперації на вивіз беконів. У дійсності цей Союз ставить перешкоди нашої кооперації у вивозі безрог до Відня, а беконів наша кооперація не експортує, бо не має власних беконярень і ціла кооперативна беконярська справа зводиться до доставки сирівців до існуючих чужих беконярень.

— Дар през. Масарика для Закарпатської Руси. Президент чехословацької республіки Масарик дав у день своїх уродин чл. Червоному Хрестові 150,000 чеських корон на допомогу акцію для Закарпаття.

— Розв'язані „Луги“. ПАТ повідомляє: Тернопільське воєвідство постановою з 7. березня ц. р. на внесок бережанського старости на основі обов'язуючих постанов розв'язало „Луги“ у Стриганичах з причини повного занедбання заходів до осягнення тієї мети, для якої те створилося. „Луги“ в Курянах і Вимислівці, бережанського повіту повідомили про своє добровільне розв'язання, тому бережанське старство поробило заходи щодо адміністрації їхнім майном.

— Арештували студента політехніки. У Львові поліція арештувала студента політехніки Йос. Райтера. Йому закидають, що намовляв залізничників, щоб підчас ген. страйку покинули працю. Підчас ревізії найшли в Райтера цуклястих і матриці летючок, що накликають до страйку.

— Львівська хроніка. У зв'язку з приготуваннями комуністів до святкового дня роковин польської комуні арештувала поліція 36 осіб. — У справі вивалених злодійвань у „Бригідках“ сензаційний зворот, подробиць не викладають; слідство веде суддя Петтер. — Вчорашньої ночі стоплена зі снігу вода заліла вул. Джерельну; вогнева сторожа копала рови майже цілу ніч і дальший доплив води спинила. — Процес Горгонової почнеться 25. квітня ц. р.

— Із краєвої хроніки. Станиславський суз засудив на 8 літ важкої тюрми Івана Барана з Костельник за вбивство батька. — У зв'язку із зловживаннями в магістраті арештували в Бережанах Зенона Лисаковського, Івана Реміша, Евгена Бабяка, Володиса. Матиця та Міло Гольдштайн. — Під замітом підпау власного господарства (для премії) арештували Філімона Стахова з Золотої Слободи. — В Домініканських Бірках біля Брухович 26-літній Василь Катєв одним поличником убив 72-літню Катєрину Біляківську; його арештували. — У скарину Біляківську; його арештували.

— За поличні гроші Василь Клинишин убив поличника Михайла Чабана в Янівських Порічах, пов. Ягайлонський Городок. — Бережанський суд засудив на кару смерті Філіпа Панька з Соколов, підгаєцького повіту, за вбивство жінки.

— Отруїв свою любовку. Передвчора померла несподівано 20-літня Марія Зарічна в Козельниках львівського повіту. Слідство виявило, що покійна була в 6 місяці вагітності. Кружляє по голося, що отруїв її любовник. Вчора відбулася секція трупа у присутності слідчого судді.

— Катастрофа літака. На вулицю міста Львова упав літак, що перелітав понад крiвлями дсма Збірник із бензиною вибухнув. Звід останків літака добули зружені трупи двох подорожників. Близько місця катастрофи повстала пожежа каварні.

— Рік тюрми за леопарда. В Берліні суд засудив артиста-малюра Огеградена на рік в'язниці за те, що його освоєний леопард розшарпав півтретя літню дівчинку сторожних, а її маму поранив. Того леопарда якийсь підприємець показував за гроші тисячам цікавих у Берліні та на приказ поліції зняв застопилити.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.
П'ятниця, 18. III. год. 7.30 веч. „Даяди“
Мікеланжі (прем'єра).
Субота, 19. III. год. 4. попол. Академія
корпусу кадетів.
Субота, 19. III. год. 7.30 веч. „Даяди“.
Неділя, 20. III. год. 3.30 попол. „Люди
в готелі“.
Неділя, 20. III. год. 7.30 веч. „Даяди“.
Театр Манородностей.
П'ятниця, 18. III. год. 8 веч. „Щастя від
загуби“.
Субота, 19. III. год. 8 веч. „Щастя від
загуби“.
Неділя, 20. III. год. 4. попол. „Роксі“.
Неділя, 20. III. год. 8 веч. „Щастя від
загуби“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Багряна гондола“ (Шіакар-
крент, Дор. Бушіе).
КАСІНО: „Трейлер Горькі“ (В. С. Ван
Вайк).
КОПЕРНИК: „Quo vadis“.
ЛЕВ: „Легіон хоробрих“, „Новочасне
подрозжання“.
МАРУСЕНЬКА: „Quo vadis“.
МІРАЖ: „Доля“, „Камелієва жінка“
(Од. Діна).
ОАЗА: „Чотириох із легію“.
ПАН: „Історія гріху“, „Княжна джез-
венду“.
ПАЛАС: „Циганські романи“ (Брігі-
да Гельм).
ПАСАЖ: Нечиний.
ПРОМІНЬ: „Граф Казіостро“.
СОНЦЕ: „Володарка доларів“, „Непо-
аїтність“.
СТИЛЕВЕ: „Маски Ерміна Райнера“.
УТІХА: „Король нічних клубів“, „У
степях Арізони“.
ХІМЕРА: „Снівець Париза“ (Моріс
Шевальє).

Програма радіо.

Неділя, 20. березня 1932.
Львів (259,3) 19.30 Пісні. Міляно
(331,4) 17.40 Танцювальна музика. Брно (341,7)
11.00 Концерт. Лондон (336,3) 17.15 Кон-
церт. Гельсінгфорс (368,1) 16.00 Легка му-
зика. Букарешт (394,2) 21.15 Румунська
музика. Сопенс (403,5) 20.40 Концерт.
Берлін (419) 20.30 Концерт. Рим (441,2)
20.45 Концерт. Мінхен (532,9) 18.15 Кон-
церт. Ленінград (1000) 19.00 Оперова му-
зика. Осло (1083) 18.00 Хор. Москва
(1481) 18.00 Література.

Львівське радіо.

Субота, 19. березня 1932 р.
Львів (360,7) 11.45 Перегляд преси.
11.55 Час із Вершани. 12.10 Живий часо-
пис „Орідент“. 12.45 Грам. кружок. 13.10
Про погоду. 13.15 Господарська опо-
вистка. 15.00 Грам. кружок. 15.15 Вісьсько-
вісті. 15.25 „Бережанський замок“. 15.45
Грошова біржа. 15.50 „Година“. 16.10
Вісник для натуралістів. 16.30 Грам. кру-
жок. 17.50 „Три олівки“. 18.05 Програ-
ма для дітей. 18.30 Концерт для моло-
ді. 18.50 Всичина. 19.15 Лістування. 19.25
Грам. кружок. 19.30 „Кулацький герой“. 19.45
Розділений шлюб. 20.00 „На овалі“.
20.15 Концерт. 21.35 Фейлетон. 21.55 По-
дійня особистість. 22.05 Концерт. 23.00
Мандоліністи.

Оповіді.

За оголошення редакції не підлягає

Український Театр під пров. Ів. Воло-
шук.

Бучач: саж Нар. Дому:
19. III. „На відпустці в Парижі“.
20. III. „Далі шаста“.
Монастирська: саж Нар. Дому:
21. III. „На відпустці в Парижі“.
22. III. „Далі шаста“.
23. III. „Шлях до пекла“.
Товариство: саж „Сокола“:
24. III. „Шлях до пекла“.
25. III. „На відпустці в Парижі“.
26. III. „Далі шаста“.
27. III. „Ромео і Юлія“.

Театр готує до постановки сенсаційну
п'єсу „Алфреда“ В. Верді за мотивами те-
атру на 2 акти до Станіславова.

Загальні Збори Читальні „Прогресу“ на
Личаківській вулиці в неділю, 20. берез-
ня 1932 р. о год. 5-й попол. у власній до-
мілі при вул. Купальській 15, із знач-
ним порядком нарад.

„Заграва“ український театр. До кінця
березня „Заграва“ гратиме по черзі в
Городищі, Залізничках, Тлумому, Чорт-
кові та Скалі, виставляючи вперше по-
тих містах новини на укр. сцені: „Полі-
марово“ А. Рідлей, „20 днів тюрми“ —
Генік, „Легенда про сестру“ — В.
Пекієвського. В приготуванні головні
сатири Кателла п. н. „Кавказська кол-
еса“ в постановці Ол. Степанова, про пре-
м'єру якої оголошиться окремо.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не підлягає

■ **ФРАНКИ,** капі — ручної роботи най-
корисніше — Робітник Ванк, плаща Ма-
рійська 5, 1. поверх. 1838 1—14

ЖІНКА літ 30, пристійна, бездітна при-
йме місце господині, найкраще у свяще-
ника. Зголошення до „Діла“ для „Вдови“.

КАМЕНИЦЯ нова, триповерхова, з по-
вним комфортом, вікна від переносної
такси і 15 літ від податків, з вітним 4-
покойним мешканням, комірне 1000 зол.
місячно, на продаж за 12.000 доларів, а
тої ціни отримується 7.000 доларів донг
на 25 літ, готівка 5.000 доларів. Ігнат,
Львів, Куркова 24. Тел. 16-22. 1838 1-2

ГОДИННИКИ — продає найдешевше —
Домбровський-Розваржевський — Акаде-
мічна 2 1246 12-15

Возьму в **АРЕНДУ** господарство 50—100
моргів, навіть без інвентаря. І. Мричко,
Перемишль 3. Мая 67. 1557 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не підлягає

ХІРУРГ-ОРТОПЕД

Д-Р Х. ШАРАГЕ

приймає в хірургії та ортопедії
від 10—1, 3—6.

Львів — ЯГАЙЛОНСЬКА 20. Тел. 106-48.
1552 1—2

ЗАПРОШЕННЯ.

Згідно з арт. 6. статуту емеритально-
го фонду для членів пол. міського Теа-
тру у Львові запрошує загальних членів
Міських Театрів у Львові, а саме: ар-
тистів, членів ансамблю хору, балету та ор-
кестри, інспектора сцени, малярів, деко-
ратора і перукаря на збори, які відбу-
дуться в середу дня 30. березня 1932. а
метою вибору 2 делегатів з гуртка чин-
них членів до Вимірної Комісії, а в п'ят-
ницю 1. квітня 1932 для вибору 3 деле-
гатів з гуртка чинних членів до Відклич-
ної Комісії.

В оба дні в год. 5-й (17-й) попол. в са-
лі проб Великого Театру.

У Львові, дня 14. березня 1932.

Францішек Іжик,
Віцепрезидент міста.

1531 2—3

НАКЛАДНІ SCHERL у БЕРЛІНІ

порукає своїм видавництвам:
Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner
Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche
Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild,
Scherl's Magazin, Allgemeiner Wegweiser,
Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв така:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.

В переносній треба зазначувати:
Ausland-Abteilung. Місія платності в
Польщі: Банк для торговлі та промислу,
Познань (чекове conto в ПКО ч. 200.490).
Почтове conto у Берліні: Berlin, N-o
11.13. 118—2

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ

До зв'язків Галичини з Наддніпрянщи-
ною. — Ціна 50 сот., з почт. пере-
силкою 70 сот.

Звичайні Загальні Збори

АКЦІОНАРІВ

ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

Акційної Спільки у Львові

відбудуться дня 21. квітня 1932 р. в локалі Банку у Львові, при
вул. Словацького 14/1. в год. 16-й.

Порядок нарад:

1. Рахунковий звіт за 1931 рік зі звітом Надзірної Ради з ді-
яльності й стану Банку та ухвалення абсолютної Дирекції і Над-
зірній Раді Банку.
  2. Розділ зиску.
  3. Вибір членів Надзірної Ради.
  4. Справа статуту.
  5. Внески по думці §. 71. уст. 3. статуту.
- До голосу на Загальних Зборах є управнені ті акціонари, які
найпізніше 14 днів перед Зборами вложать Дирекції Банку вима-
гану статуту кількість акцій разом з незапавшими купонами. У-
правненим до вступу на Збори будуть видані легітимації (§§. 65,
67 і 69 статуту).

П. Т. Акціонари, які ще не одержали своїх акцій, — якщо на-
міряють взяти участь у Загальних Зборах, звольте повідомити про
це Дирекцію Банку, подаючи свою адресу, щоби видано їм на час
легітимації на Збори.

Львів, дня 15. березня 1932 р.

НАДЗІРНА РАДА

ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО
Акційної Спільки у Львові.

НОВИНКА.

Наклад 10.000 примірників.

Вже появилася точний популярний опис

БОЮ ПІД КРУТАМИ

Брошуру можна дістати в кожній українській книгарні, а
також по більших кіосках по незвичайно низькій ціні
0-20 зол. При гуртових замовленнях значна знижка.
Замовлення слати на адресу: Адміністрація „Студентсько-
го Шляху“, Львів, вул. Супільського 21, Укр. Акад. Дім. —
У кожній читальні, у кожній свідомій українській родині
повинні всі пізнати історію героїської епопеї.

Подяка.

Приблизно тяжким горем по втраті на-
шого Найдорожчого Батька, Діда та Пра-
діда, о. Григорія Чубатого, свідомі
Митр. Консисторії, декана і параха в
Стуках, спільно з прикладною по-
шкою всім, що своєю участю в похоро-
нах та устими і письмовими заходами сп-
чувать допомогти нам вижити цей укр.
Личаківський Серцею Всч. і Впр. ОО. Митро-
полі Олексія Базюкові, дек. Григорію, сщ.
В. Гумницькому, сщ. Т. Кордубі, сщ. Ю.
Бачинському, сщ. П. Райтарському, сщ.
шамб. Ол. Маліцькому, сщ. Л. Кочу-
ві, М. Віницькому, Ол. Охримовичу,
І. Кравчукові, С. Вонсові, В. Глухень-
кому, майором В. Кузьмі, Вулицькому,
Салдові, В. Подоліничукові, Стасюкові
і Л. Головацькому, як також Вл. радни-
кові Вікторію Цибровському і дир. Пе-
трові Цибровському, Вл. П. Подлескому,
Олексійському, Глюгеру і Борковсь-
кому, Вл. П. проф. Кордубам, проф. Ба-
нарові і Вітоминському, що не жалючі
туди прибули зблизька і здалека в ці
страшні морози і снігові, щоби віддати
останню прислугу нашому Найдорож-
чому Покійному і Своєю ласкавою чин-
ною участю причинилися до збереження
Його похорону. Спеціально дякуємо
Всч. о. Митратові Базюкові за ласкаві
прояви у похоронах, відправу похоро-
ного Богослуження і ширю промову на
гробі. Сердечне спасибі Всч. Отцям
Кравчукові, Охримовичу, Подолі-
ничукові і Головацькому за відправу обра-
дів і парастасів при вимісті тихих ос-
танніх в домі до церкви, за їх труд і
заходи, за їх милість і діяльність, якою
попільшили при влаштуванні похоро-
нів. Зокрема дякуємо сердечне Вл. о.
сщ. Теодорові Кордубі за зворушливі
слова прощання в часі відправи похоро-
нів у Церкві. Дякуємо рідному Вл. Зей-
Новаківському, радникові Романові Лю-
ховському, Д-р Байгласові, Кооперат-
ві „Надія“ за віддання останньої пос-
лини Покійному і слова потіхи. Врешті-
решчю Вл. представникам Української
Товариства і Установ, всім Своємим Пре-
ятадям і Знайомим парохіям і всім
всім, що брали участь у похоронах, та
тим, що не могли прибути особисто, і
численних листів і телеграммах присла-
нам виразити співчуття і поділяти смут-
реність наше велике горе. Не в силі від-
дячитись усім Вам за усе добро, яке Ви
нашому Незабутньому Покійному на
нагоді похоронів та нам в наших вели-
ких горі виявили, молимо зі стисненим і
жало серцем Всевисшнього, щоби Вам ста-
ло легко і спокійно.

Теодорія Стахевичева, дочка. Д-р
Богдан і Роман Стахевичі, сини
Ігор, Мирослава, правнуки.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
ТОВАРИСТВА ВЗАЇМНИХ ОБЗЕ-
ЧЕНЬ НА ЖИТТЯ І РЕНТИ
„КАРПАТІЯ“
у ЛЬВОВІ

відбудуться в суботу дня 23. квітня 1932
р. в год. 5-й попол. у власній домілі То-
варства у Львові, Ринку ч. 38, П. ч. 1 з
тим порядком нарад:

1. Відкриття і затвердження протоко-
лу з останніх Загальних Зборів з дня 30.
квітня 1931 р.
2. Звіт з діяльності і пропозиції ра-
хункових замкнень за рік 1931.
3. Звіт Ревізійної Комісії з внеском і
ухвалення Надзірній Раді і Дирекції абсо-
люторії за рік 1931.
4. Внески Надзірної Ради з справ роз-
ділу надлишки за рік 1931.
5. Вибори:
а) 5 членів Надзірної Ради,
б) 3 членів і 3 заступників Ревізій-
ної Комісії.
6. Інтерпретації членів.

У Загальних Зборах мають право бра-
ти участь усі власникові членів, що в
обезпеченні в Товаристві найменше від
року, а також власники 25 уділів акцій,
з тією метою мають одні і другі від-
дати від Дирекції найменше 8 днів
перед Зборами доручити їм легітимації,
або мають повідомити Дирекцію, що ві-
зьмуть участь у Загальних Зборах.

НАДЗІРНА РАДА і ДИРЕКЦІЯ
Т-ва вза. обезп. на життя і ренти
„КАРПАТІЯ“.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
КРАЄВОГО ГОСПОДАРСЬКОГО Т-ВА
„СЛІСЬКИЙ ГОСПОДАР“ у ЛЬВОВІ
відбудуться дня 23. березня (март) 1932
року, у Львові, в сал. „Український Бе-
року“, Львів, вул. Рутівського ч. 20 і в
сідні „Львів“, вул. Рутівського ч. 20 і в
год. 10-й попол. з порядком нарад
закладу підлягає в часі: „Сліський Го-
сподар“ з дня 15. березня а. р. 12 в Го-
сподарсько-Кооперативній Часовні і
з дня 20. березня а. р.

ЗА ПРЕЗИДЕНТА ГОЛОВНОЇ РАДИ
о. Тит Войновський а. р. президент
Іжик Андрій Павло, а. р. секретар